

جزوه نموداری

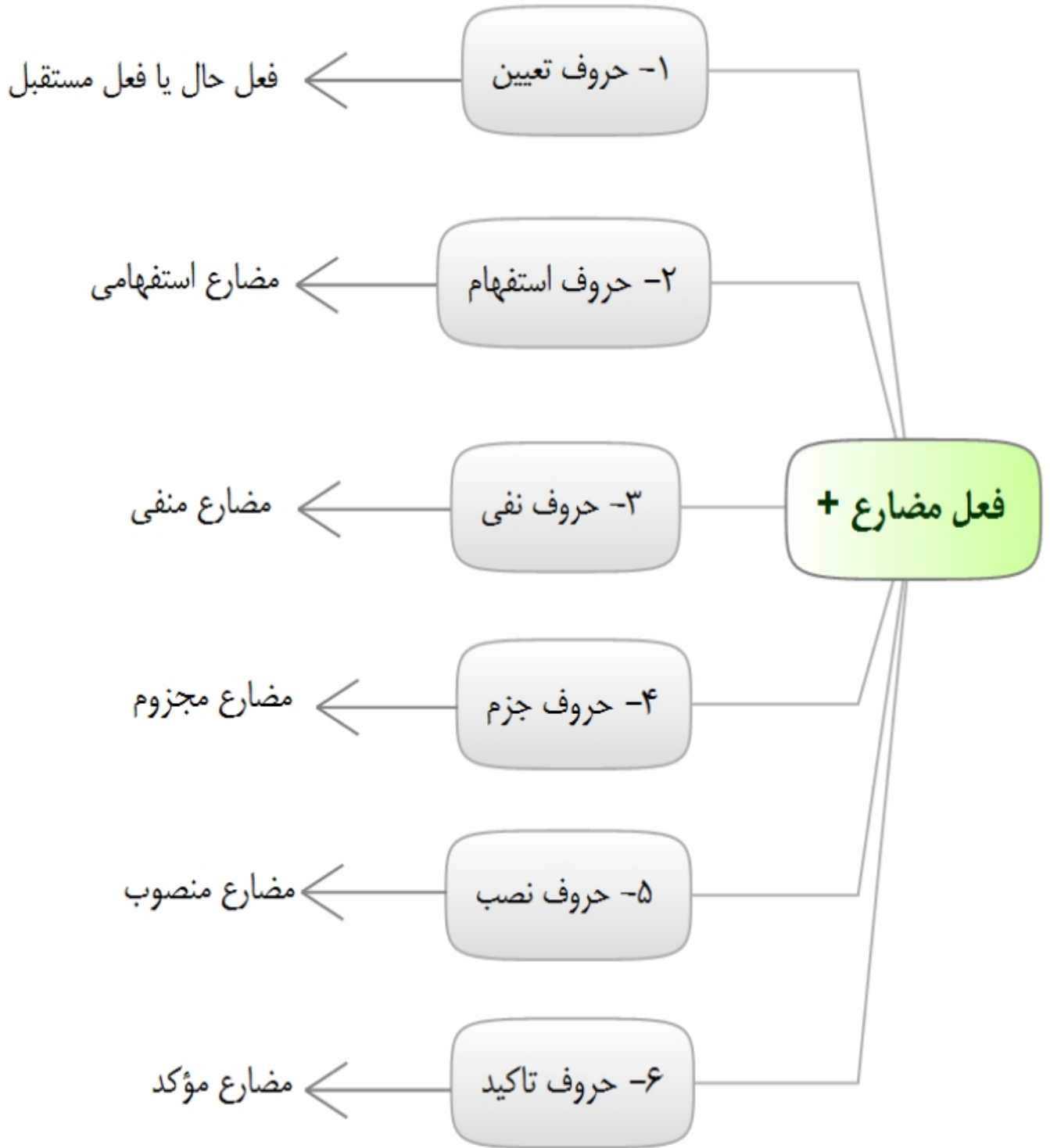
صرف

مبحث ثلاثی مجرد

خصوصیات فعل مضارع

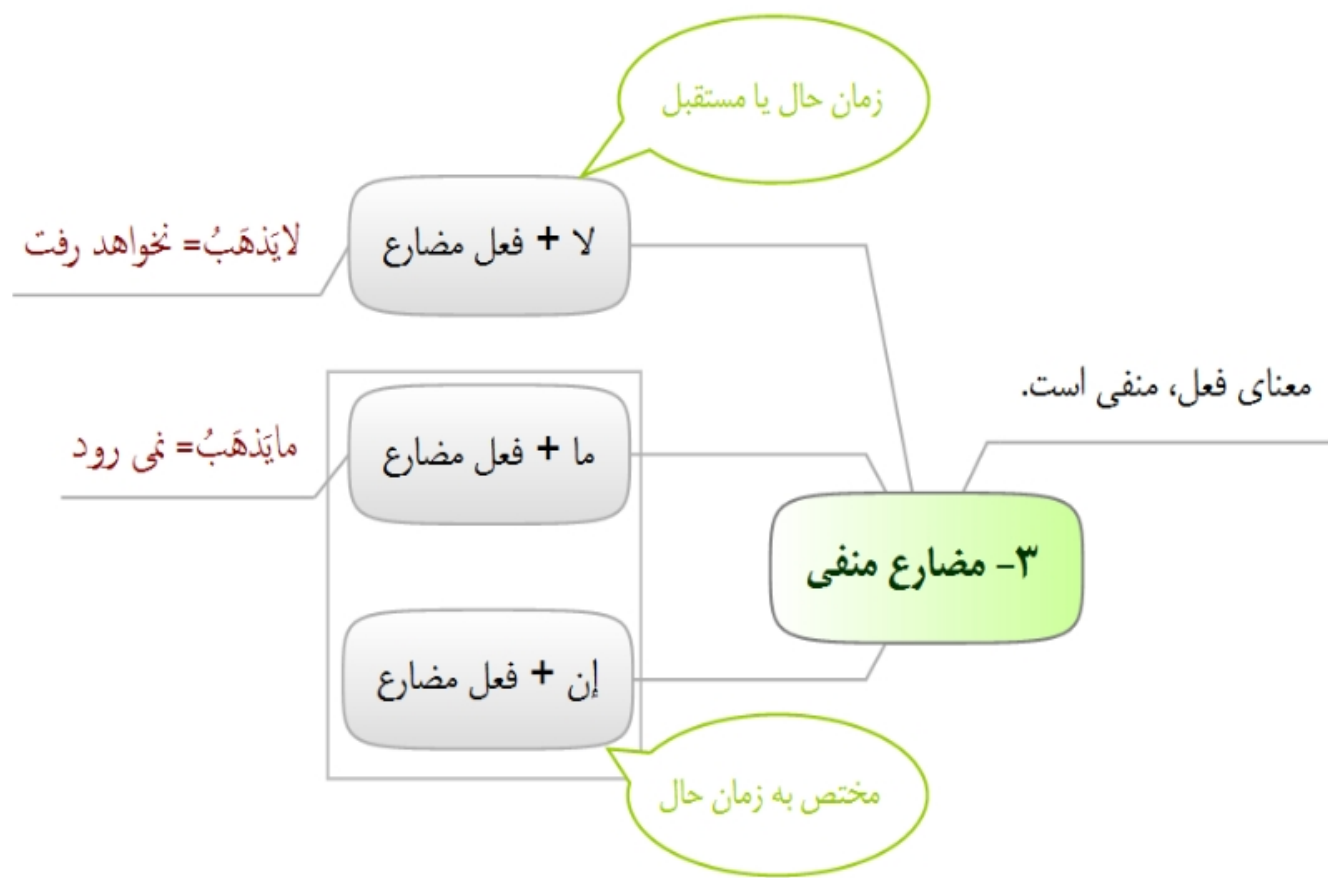
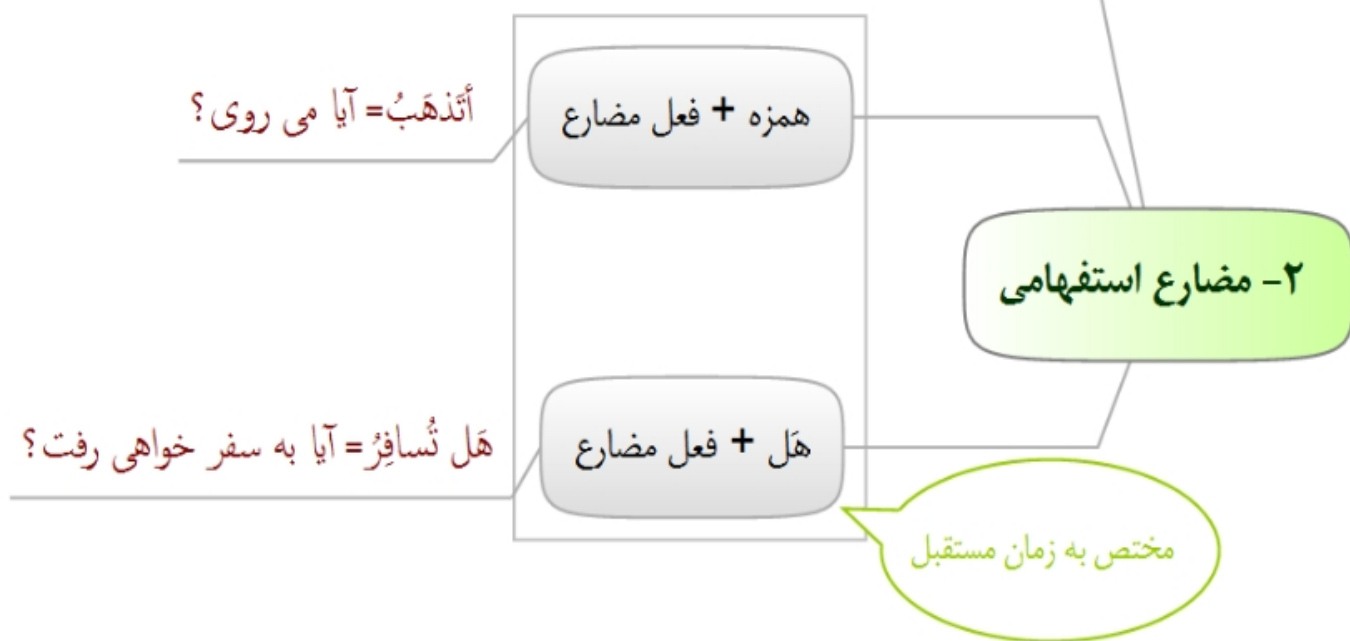

معنا به انشائی (در اینجا سوالی) تغییر می کند.

۴- مضارع مجزوم

لَمْ + فعل مضارع

زمان فعل مضارع، ماضی، و معنای آن، منفی می شود.

لَمْ يَذْهَبْ = نرفت

لَمَّا يَذْهَبْ = هنوز نرفته است

لَمَّا + فعل مضارع

لام امر + فعل مضارع

معنای خبری فعل مضارع، به انشائی -در اینجا طلب انجام فعل- تبدیل می شود.

لِيَذْهَبْ = باید برود

لاي نهی + فعل مضارع

معنای خبری فعل مضارع، به انشائی -در اینجا بازداشتن از انجام فعل- تبدیل می شود.

لَا يَذْهَبْ = نباید برود

حروف شرط + فعل مضارع

إِنْ يَعْلَمَ اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ خَيْرًا يُؤْتِكُمْ خَيْرًا مِّمَّا أُخِذَ مِنْكُمْ

إِنْ + فعل مضارع

إِذَا + فعل مضارع

اسماء شرط + فعل مضارع

أَنْتِي + فعل مضارع

مَنْ + فعل مضارع

حَيْثُمَا + فعل مضارع

مَا + فعل مضارع

أَيْنَ + فعل مضارع

مَهْمَا + فعل مضارع

أَيَّانَ + فعل مضارع

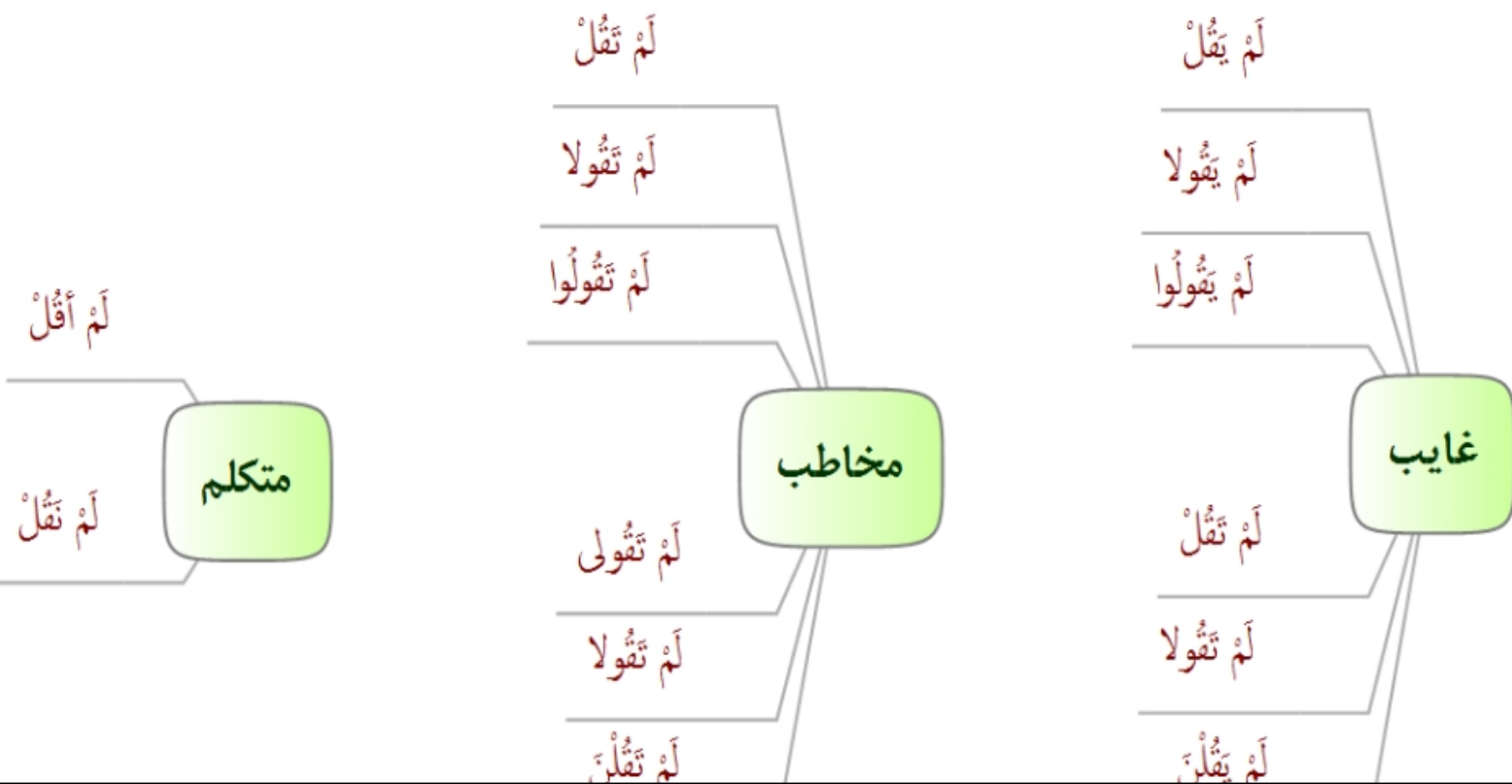
أَيُّ + فعل مضارع

مَتَى + فعل مضارع

صرف فعل مضارع مجزوم ذَهَبَ-يَذْهَبُ

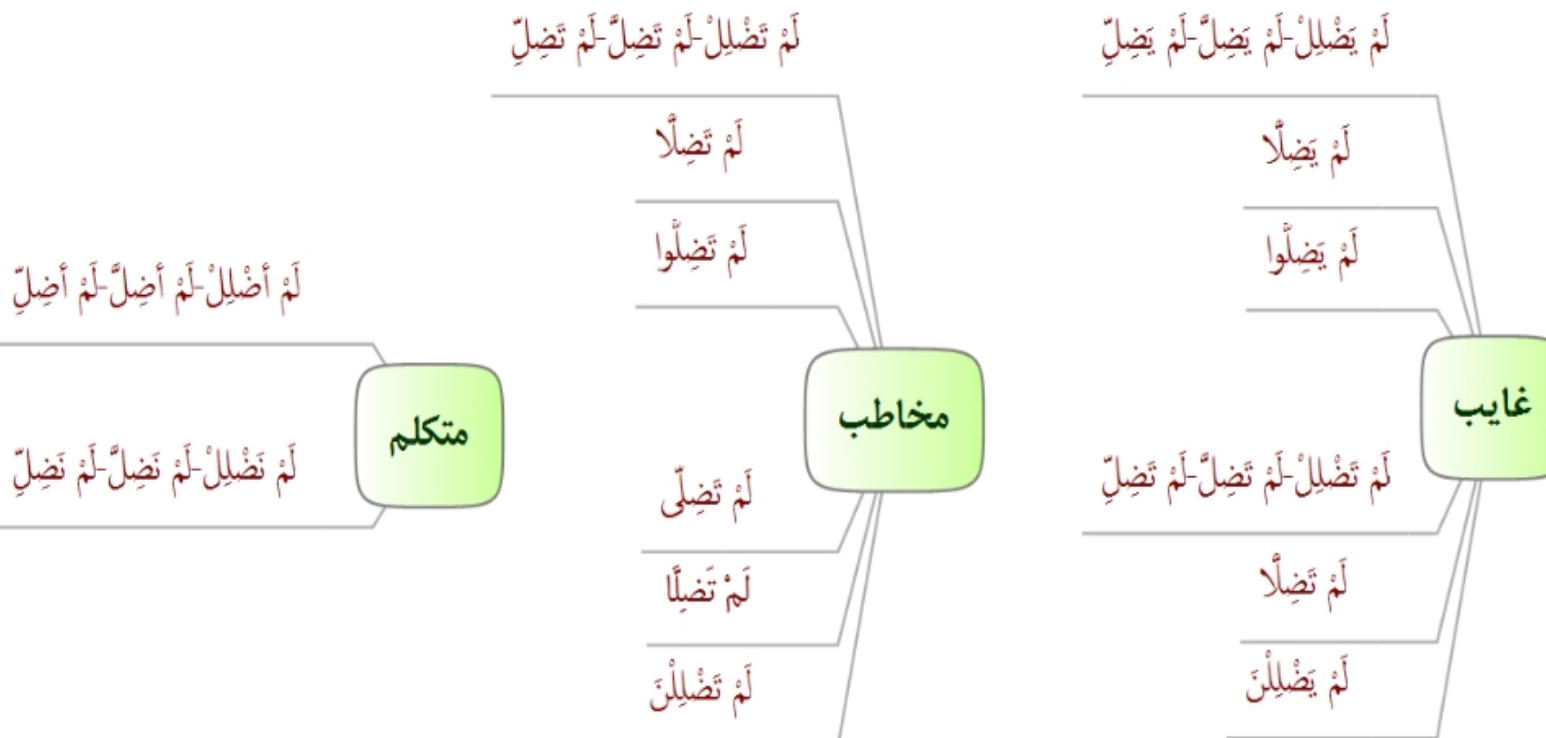
صرف فعل مضارع مجزوم قَالَ-يَقُولُ

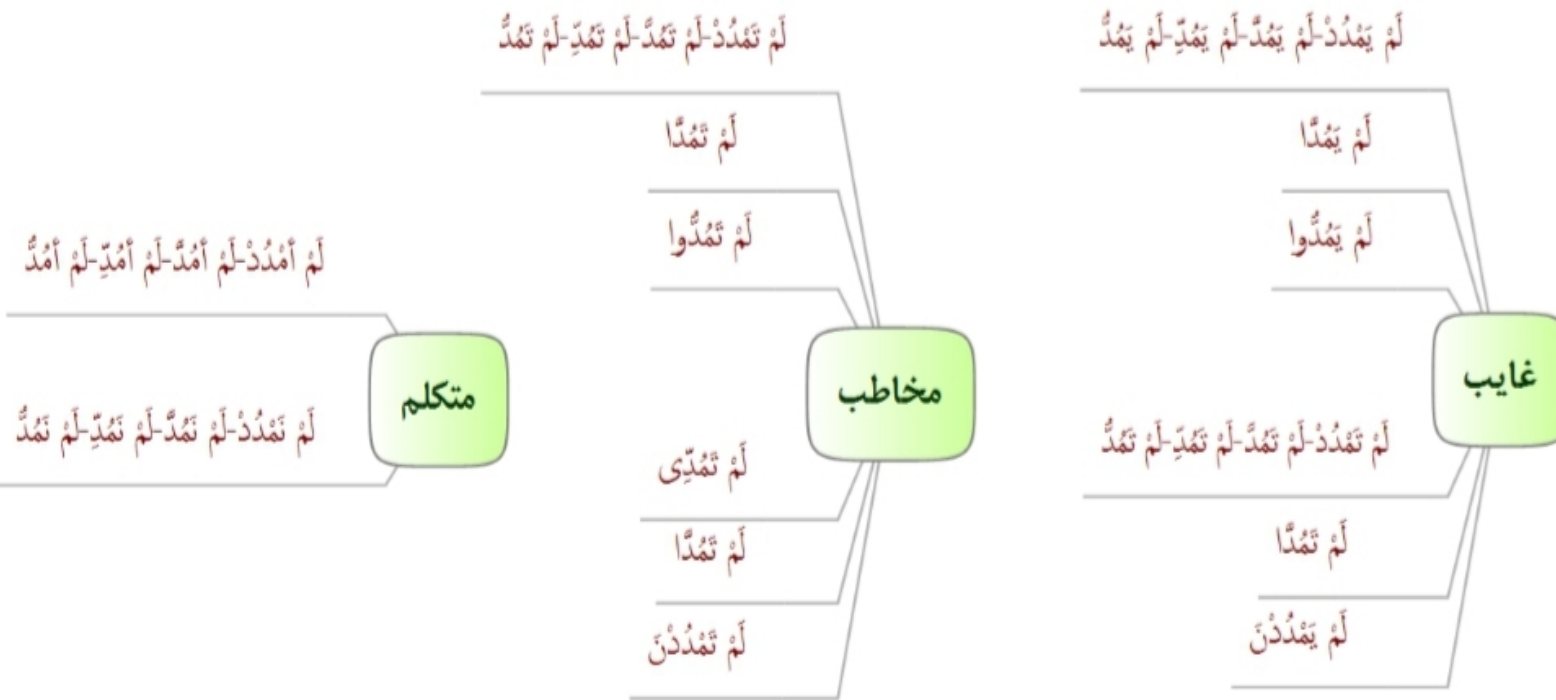
صرف فعل مضارع مجزوم دَعَا-يَدْعُو

صرف فعل مضارع مجزوم ضَلَّ-يَضِلُّ

صرف فعل مضارع مجزوم مدّ-یمدّ

جزم به سکون، در فعل مضارع کان

صیغه های ۱ و ۴ و ۷ و ۱۳ و ۱۴

زَيْدٌ لَمْ يَكُنْ كَاذِبًا - لَمْ يَكْ كَاذِبًا

فعل مضارع، به تاویل مصدر می رود.

أَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَكُمْ = صَوْمُكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ

معنای فعل مضارع، به صورت موکد، نسبت به زمان آینده منفی می شود.

وَلَنْ نَجِدَ لِسِنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا

فعل مضارع را تاویل به مصدر می برد و مصدر مؤول را علت ماقبل خود قرار می دهد.

فَرَدَدْنَاهُ إِلَىٰ أُمِّهِ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا

حرف مضارع را جواب و جزای مطلبی مشخص قرار می دهد

- أُرُورُكَ

- إِذْنَ أَشْكُرُكَ

۵- مضارع منصوب

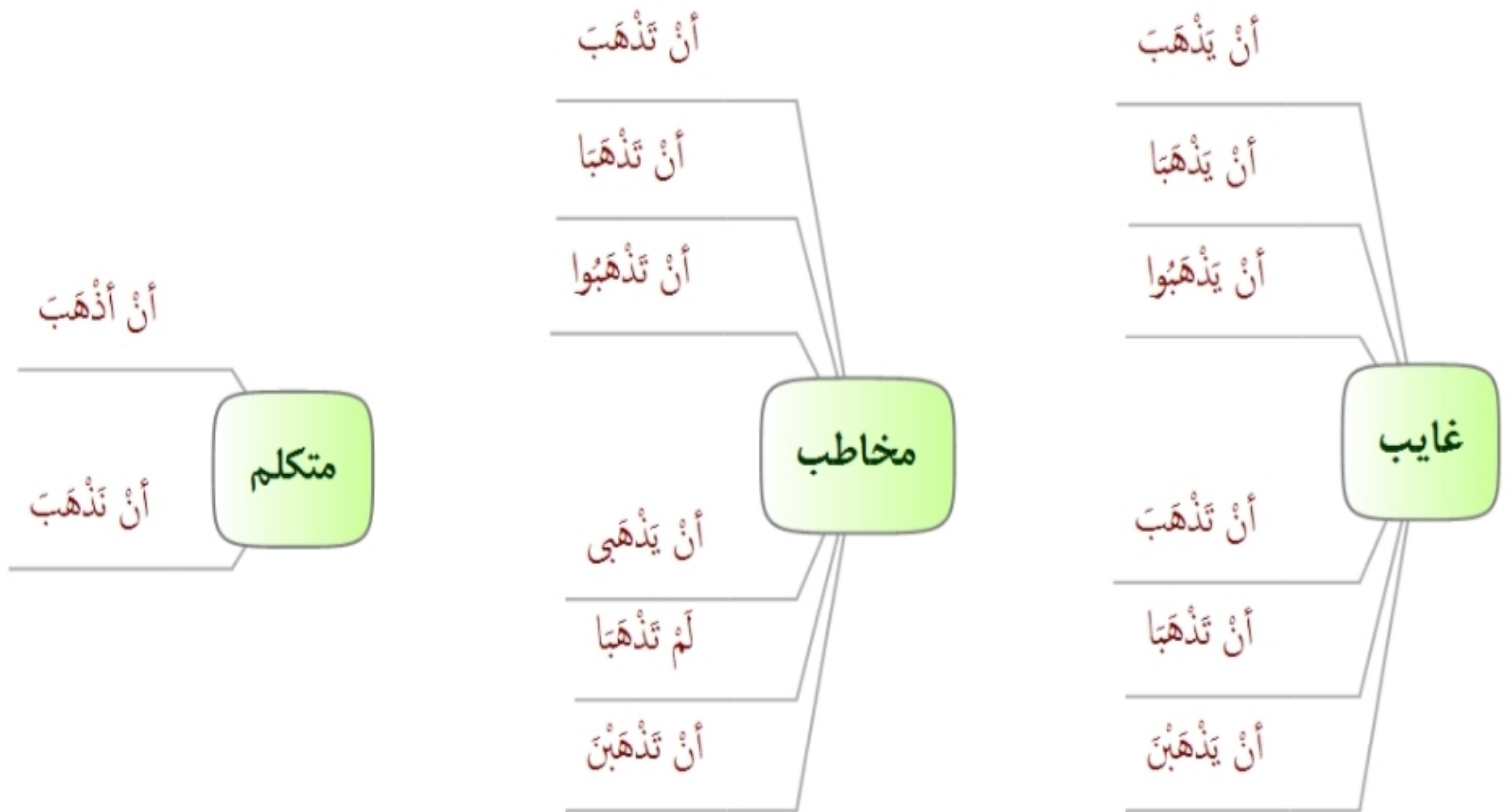
أَنْ + فعل مضارع

لَنْ + فعل مضارع

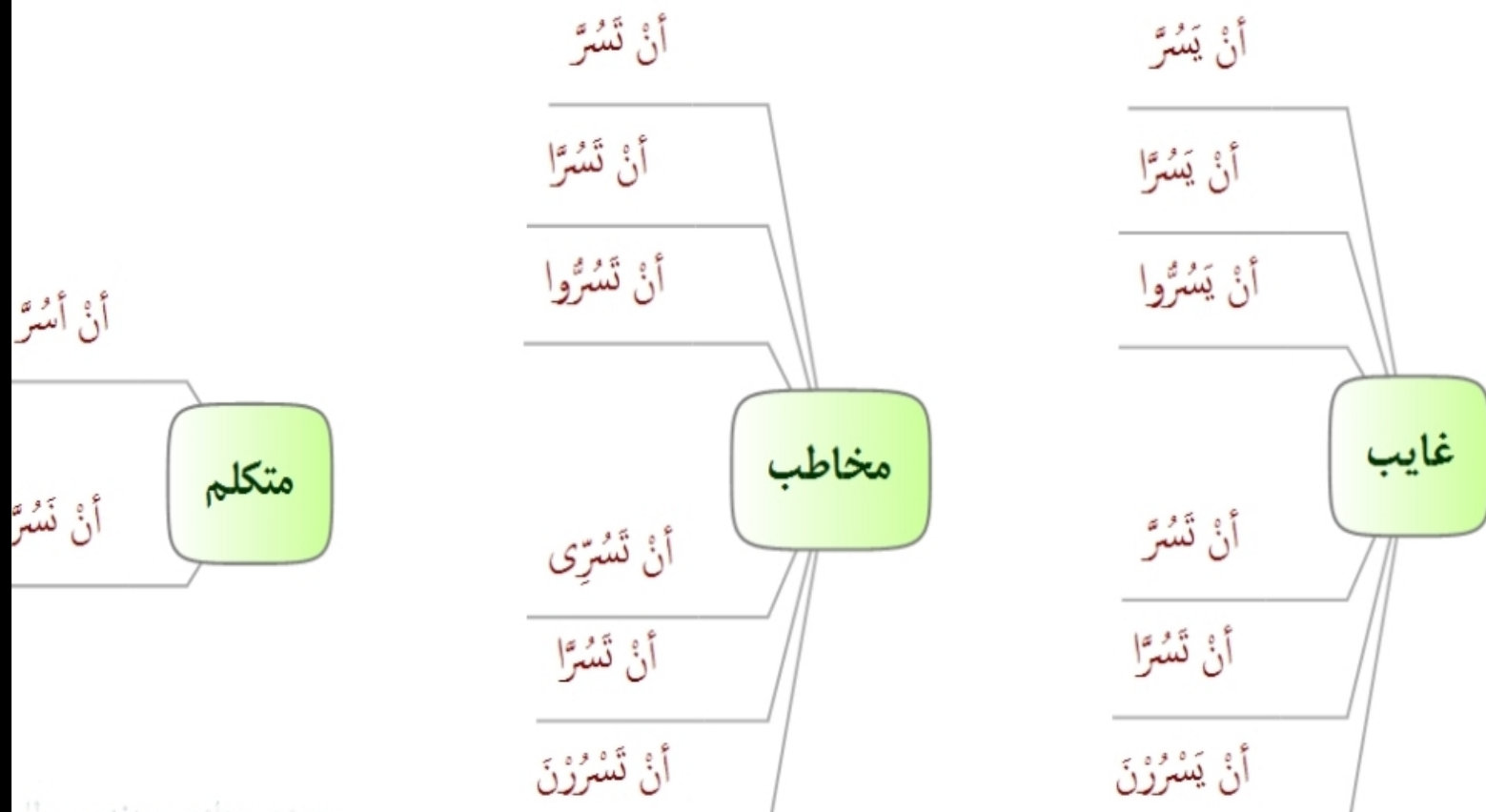
كَيْ + فعل مضارع

إِذْنَ + فعل مضارع

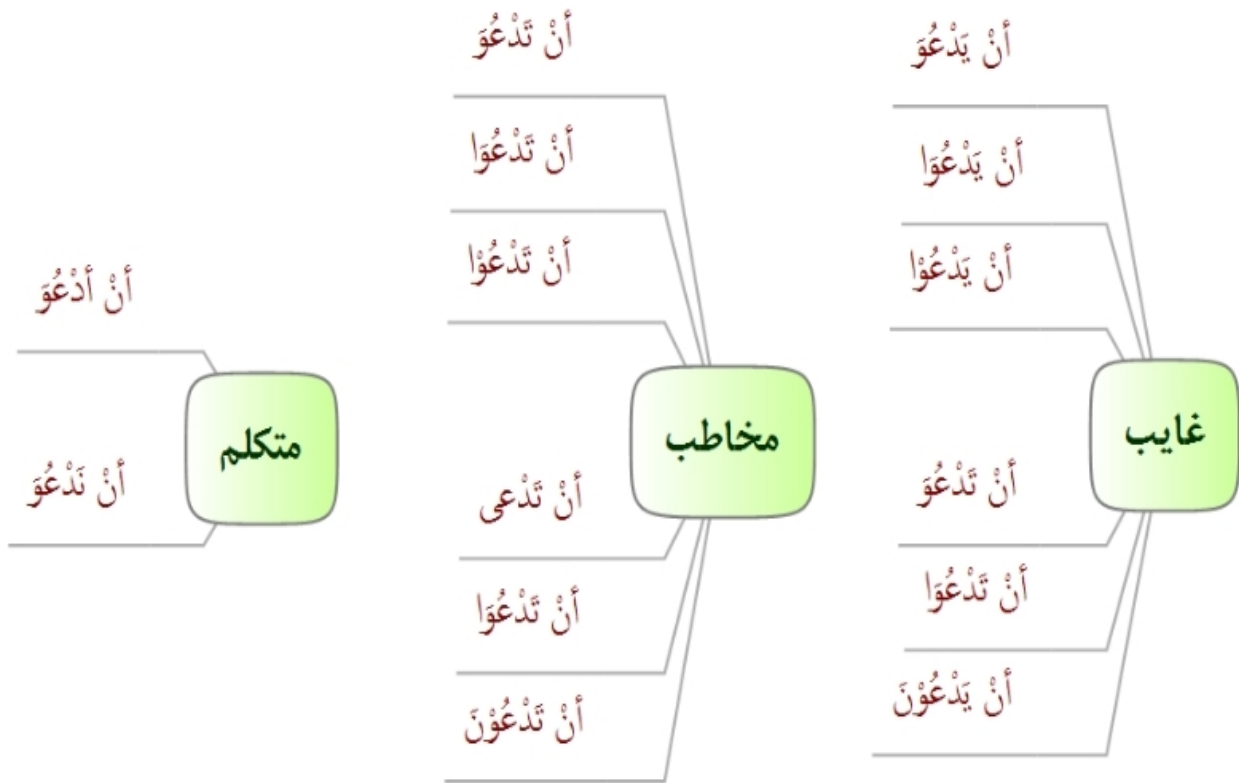
صرف فعل مضارع منصوب ذَهَبَ-يَذْهَبُ

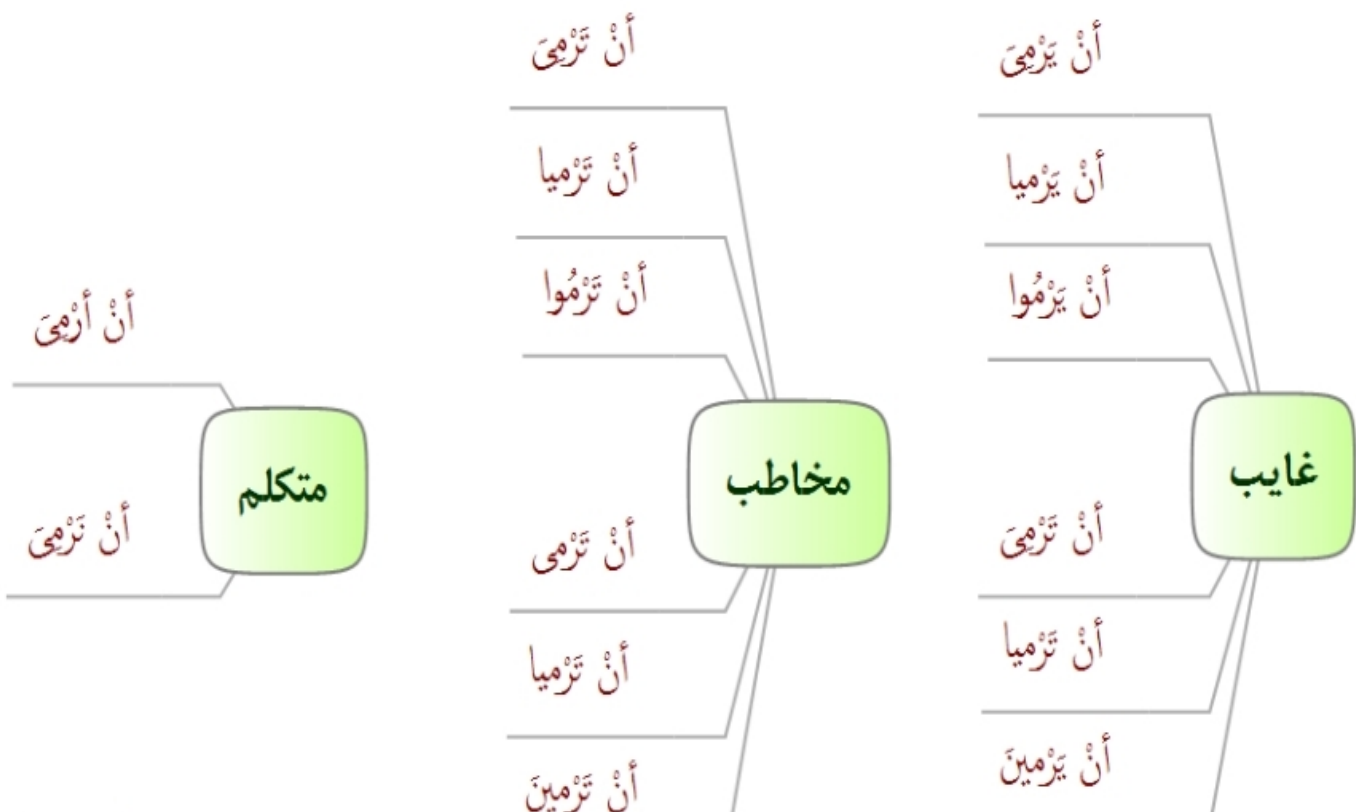
صرف فعل مضارع منصوب سَرَّ-يَسُرُّ

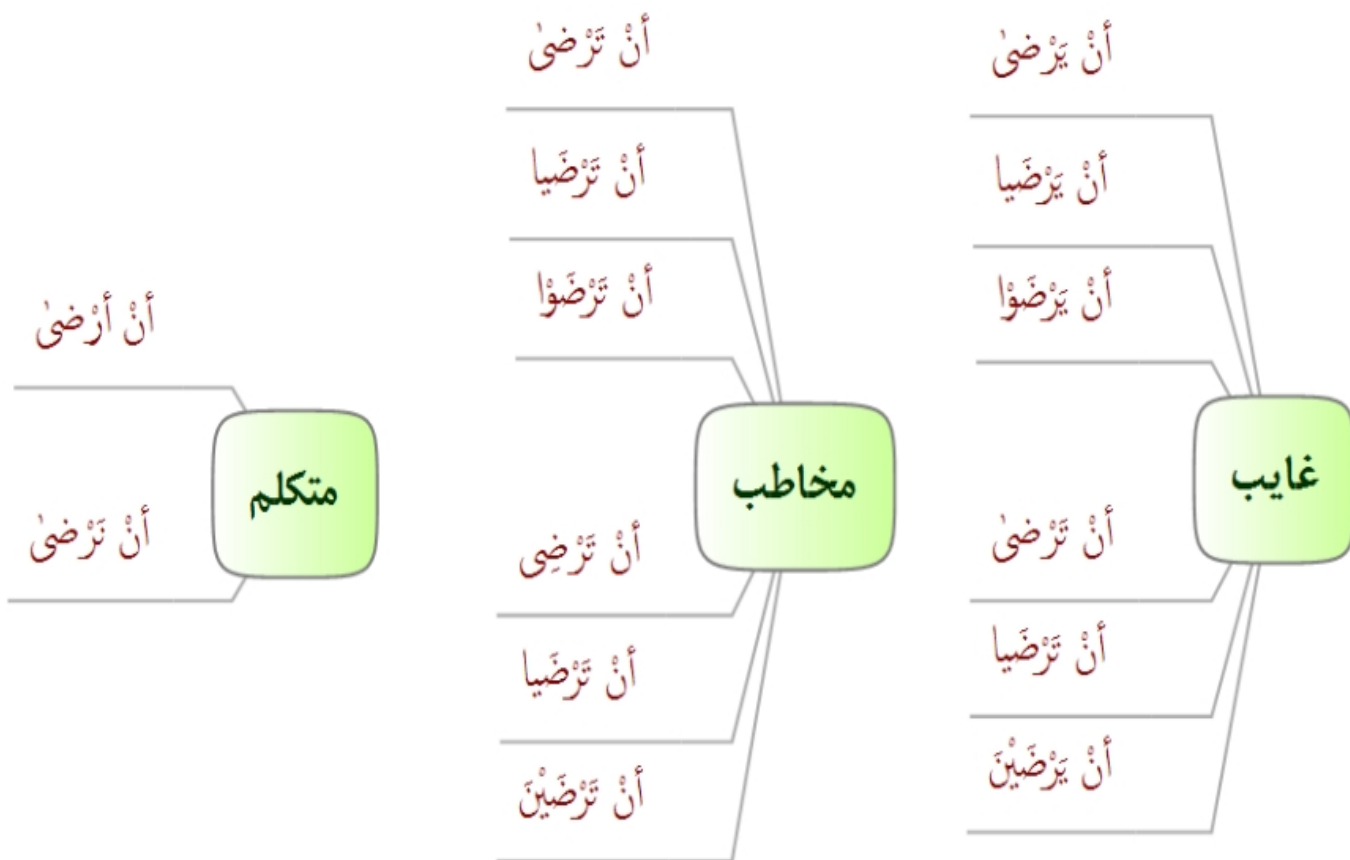
صرف فعل مضارع منصوب دَعَا-يَدْعُو

صرف فعل مضارع منصوب رَمَى-يَرْمِي

صرف فعل مضارع منصوب رَضِيَ - يَرْضَى

نون تاکید، در آخر فعل مضارعی که زمان آن مستقبل باشد-معلوم یا مجهول- در می آید.

لا تَقُولُ (نگو):
لا تَقُولَنَّ = حتما حتما

فعل مضارع + نون تاکید ثقیله (مشدد و متحرک)
به همه صیغه های فعل مضارع اضافه می شود.
در مثنا و جمع مونث مکسور است.
در بقیه صیغه ها مفتوح است.

۶- مضارع مؤکد

لا تَقُولُ (نگو):
لا تَقُولَنَّ = حتما نگو

فعل مضارع + نون تاکید خفیفه (ساکن)

به همه صیغه های فعل مضارع اضافه می شود، به جز مثناها و جمع های مونث

اثر لفظی نون تاکید در فعل مضارع

الف) صیغه های ۱ و ۴ و ۷ و ۱۳ و ۱۴

لام الفعل، مفتوح می شود.

اگر لام الفعل، الف مقلوب باشد، به یاء بر می گردد.

يَذْهَبُ : يَذْهَبِينَ - يَذْهَبْنَ

يُحْسِنُ : يُحْسِنِينَ - يُحْسِنْنَ

ب) صیغه هایی که نون عوض رفع دارند.

نون عوض رفع، حذف می شود.

يَذْهَبَانِ : يَذْهَبَانِ

ج) جمع مذکر، و مفرد مؤنث مخاطب

نون عوض رفع، حذف می شود.

واو و یاء ضمیر هم حذف می شوند، مگر اینکه ماقبل ضمیر، مفتوح باشد.

(در این صورت، ضمیر ثابت می ماند، و برای جلوگیری از التقای ساکنین، به حرکت مناسب خود متحرک می شود)

يَذْهَبُونَ : يَذْهَبُونَ - يَذْهَبُونَ

تَذْهَبِينَ : تَذْهَبِينَ - تَذْهَبِينَ

يُحْسِنُونَ : يُحْسِنُونَ - يُحْسِنُونَ

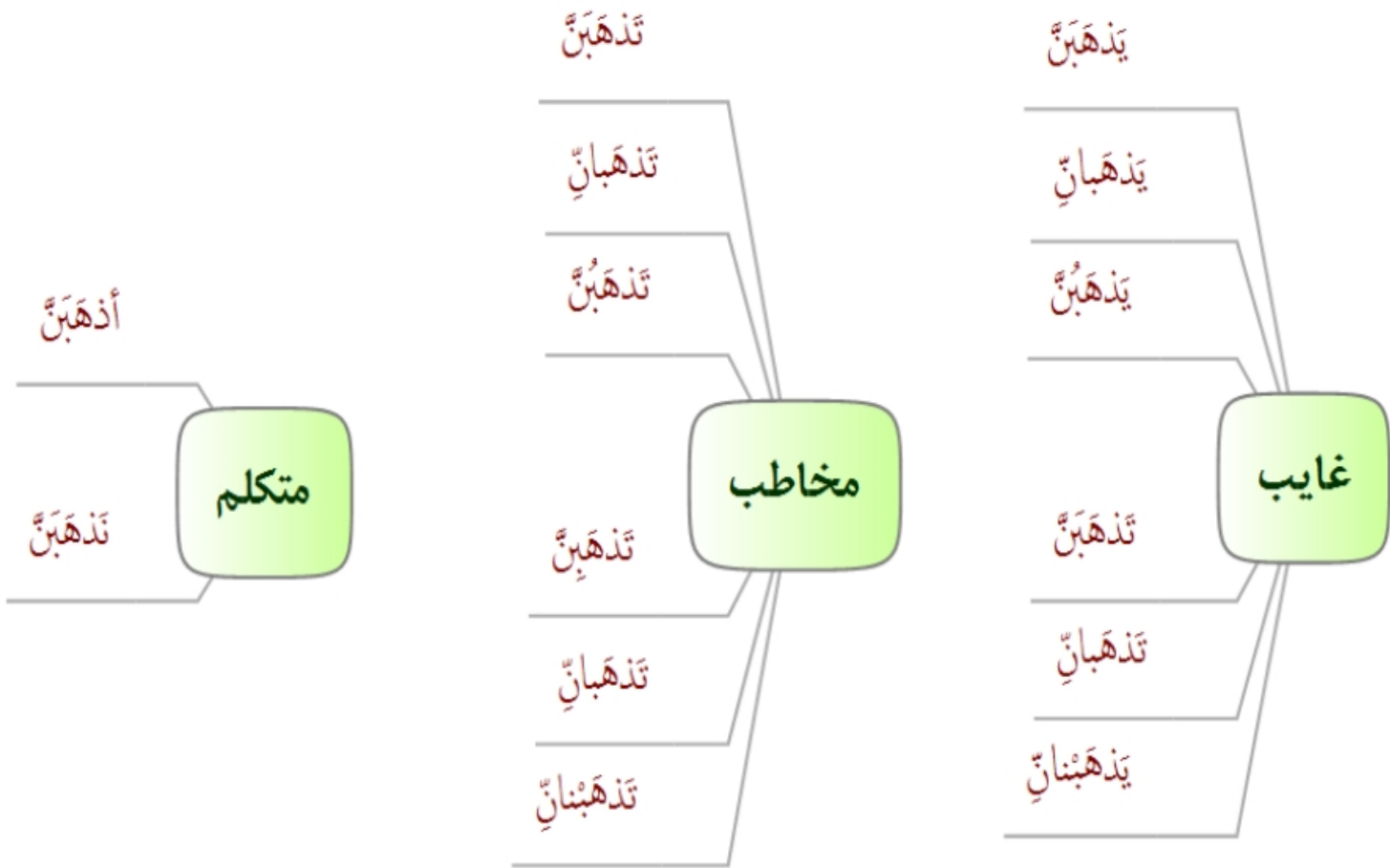
تُحْسِنِينَ : تُحْسِنِينَ - تُحْسِنِينَ

د) جمع مؤنث

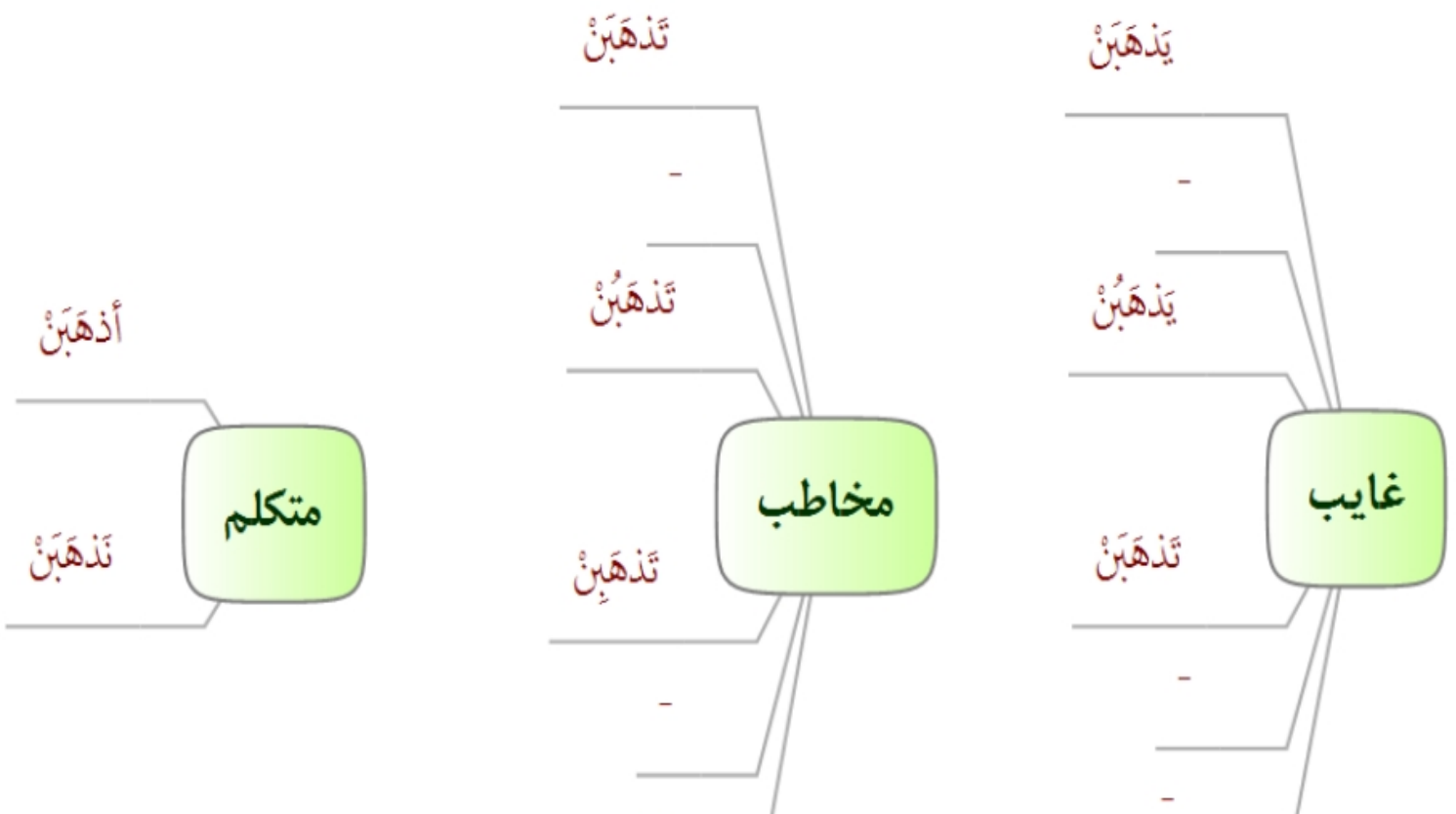
میان نون جمع و نون تاکید ثقیله، الف فاصله می شود.

يَذْهَبْنَ : يَذْهَبْنَ

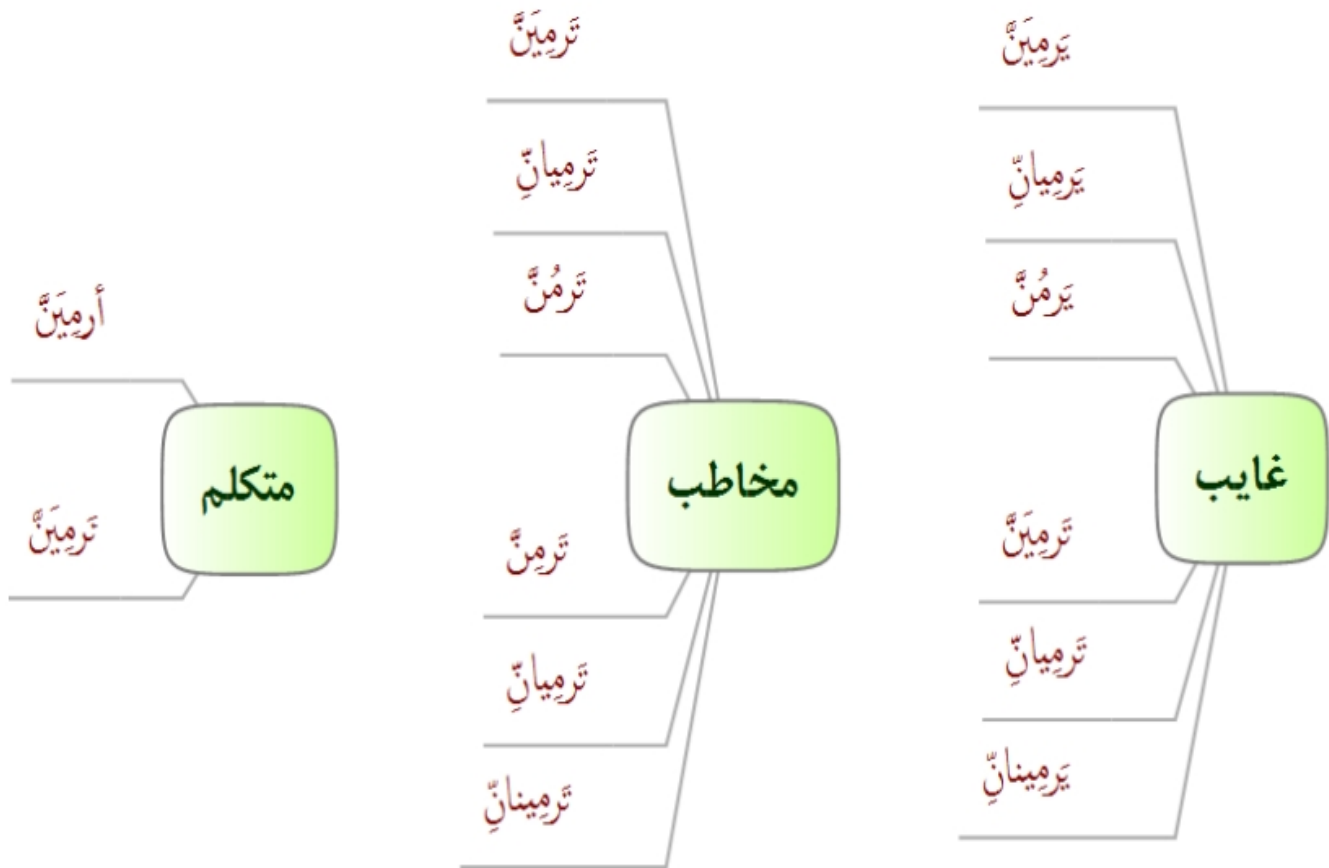
صرف فعل مضارع مؤکد یَذْهَبُ (با نون تاکید ثقیله)

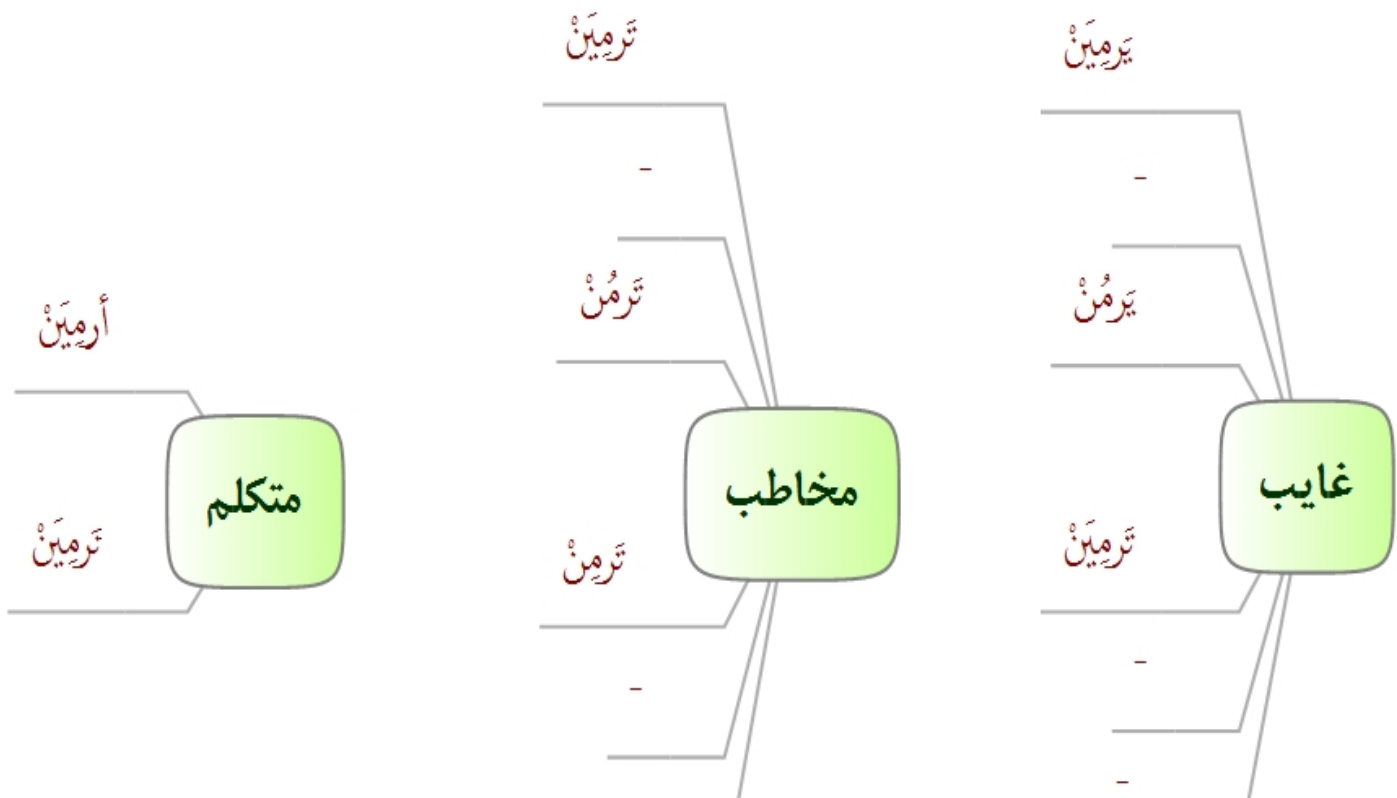
صرف فعل مضارع مؤکد یَذْهَبُ (با نون تاکید خفیفه)

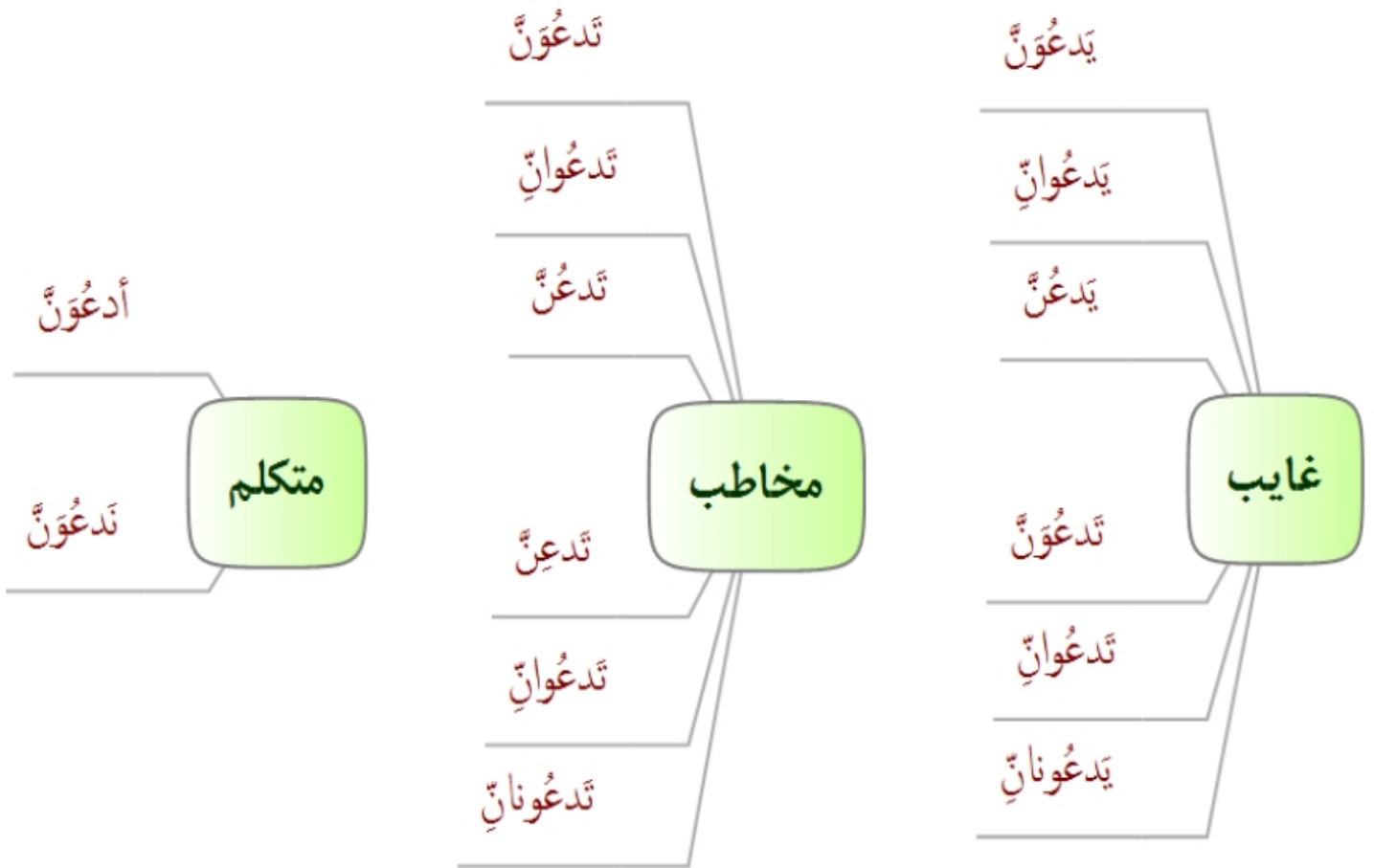
صرف فعل مضارع مؤکد یرمی (با نون تاکید ثقیله)

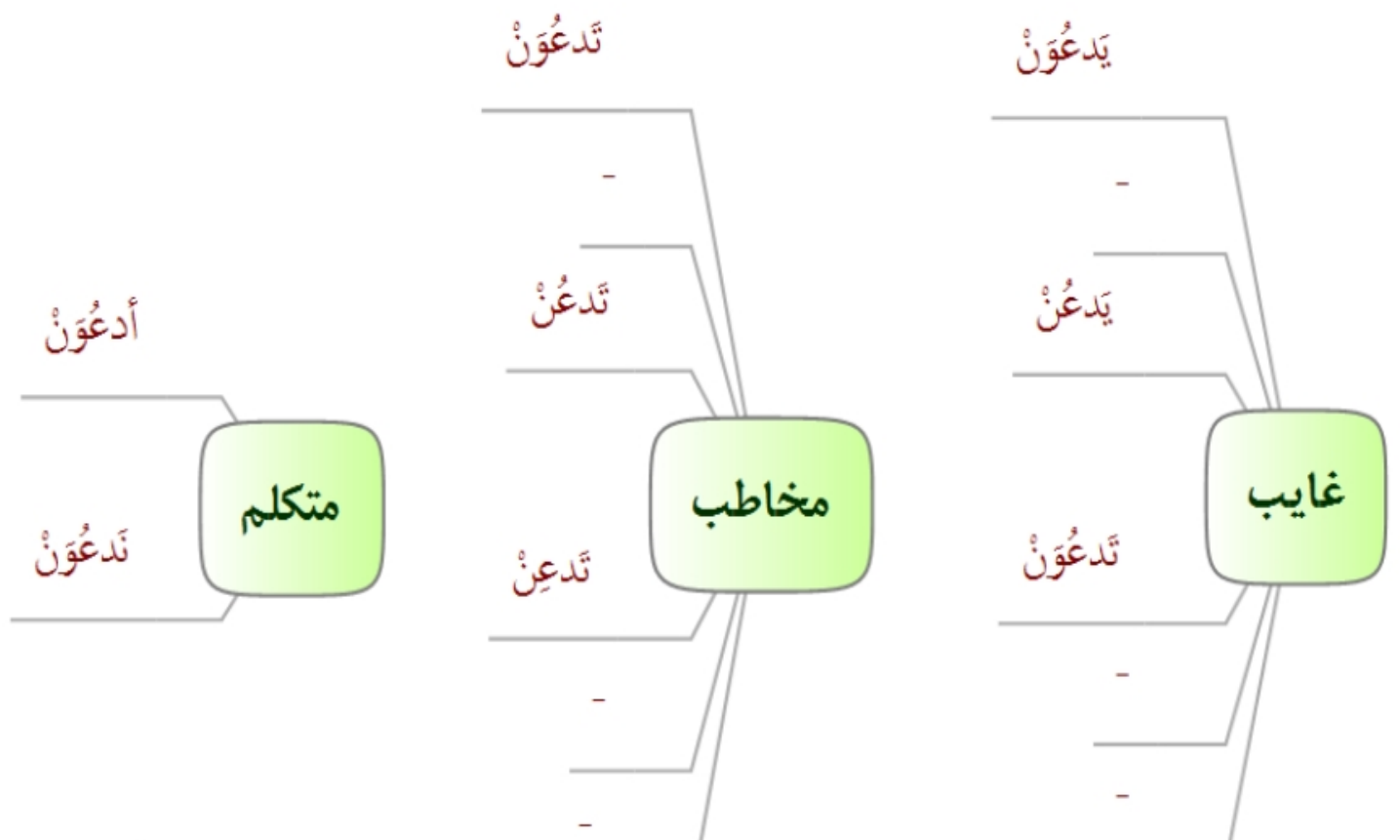
صرف فعل مضارع مؤکد یرمی (با نون تاکید خفیفه)

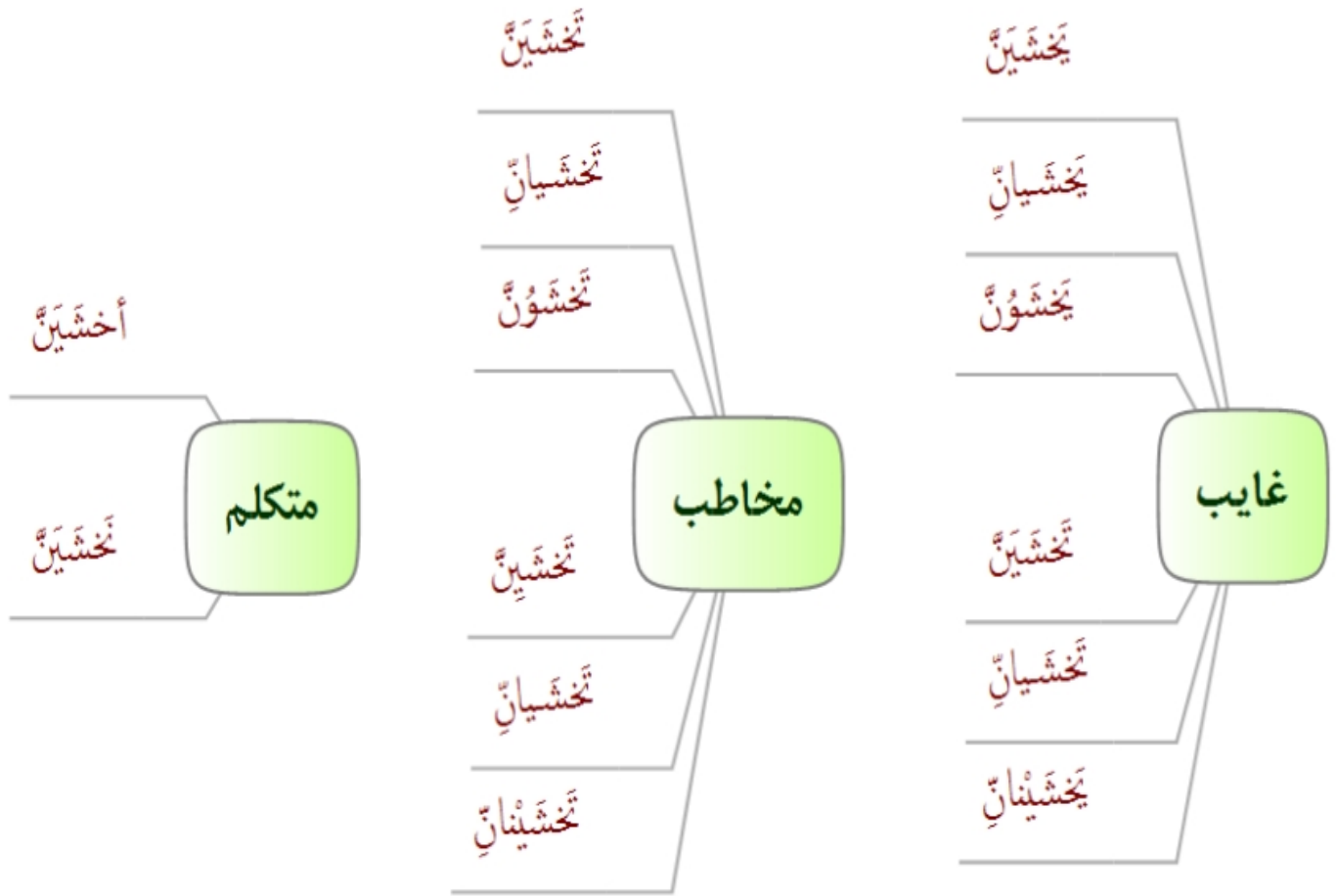
صرف فعل مضارع مؤكّد يَدْعُو (با نون تاكيد ثقيله)

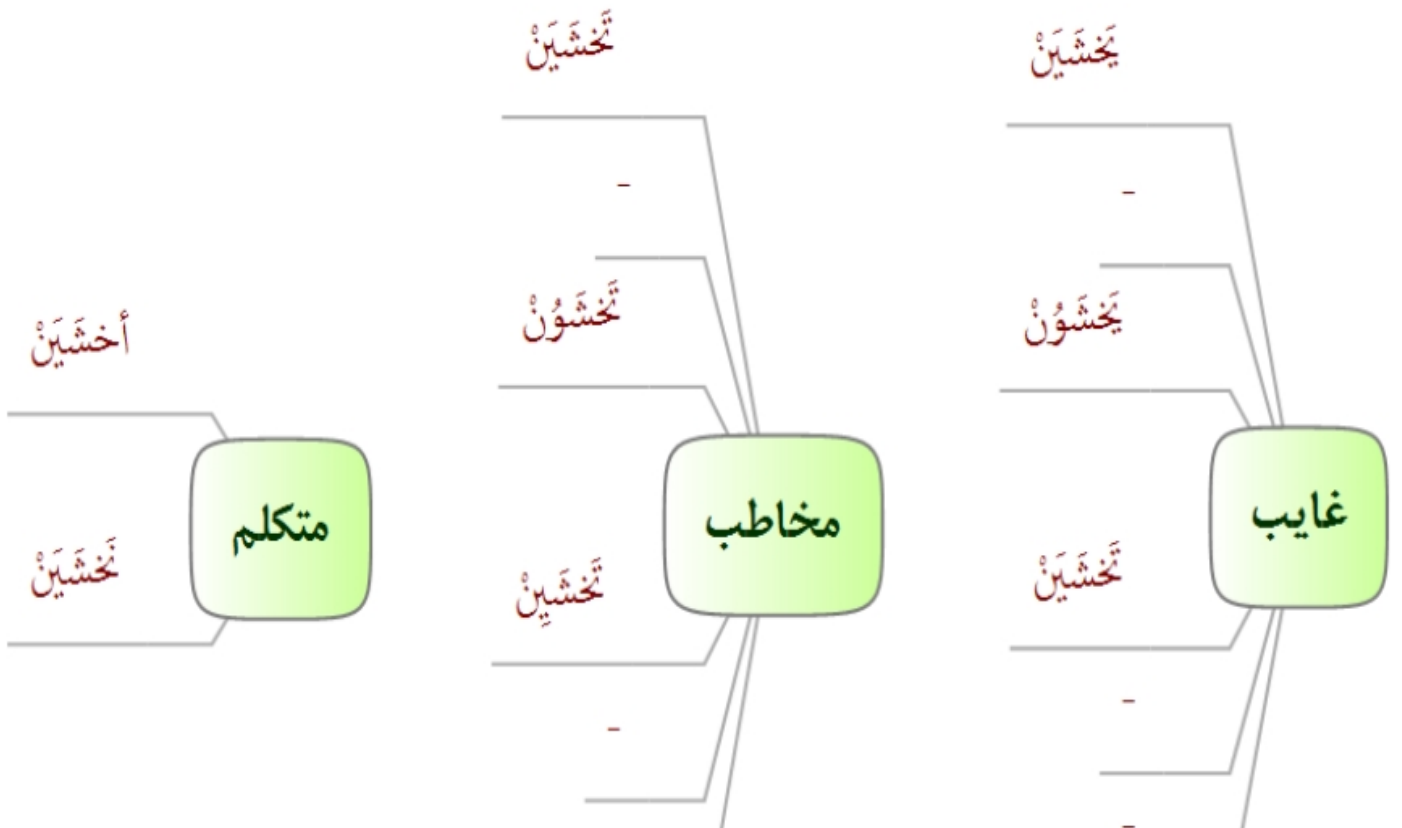
صرف فعل مضارع مؤكّد يَدْعُو (با نون تاكيد خفيفه)

صرف فعل مضارع مؤکد یَحْشِيْ (با نون تاکید ثقیله)

صرف فعل مضارع مؤکد یَحْشِيْ (با نون تاکید خفیفه)

ثر لفظی نون تاکید
در فعل امر (و نهی)

تغییراتی که در مضارع، اجرا می شود.

عین الفعل بر می گردد.

صیغه های ۱ و ۴ و ۷ و ۱۳ و ۱۴ امر اجوف

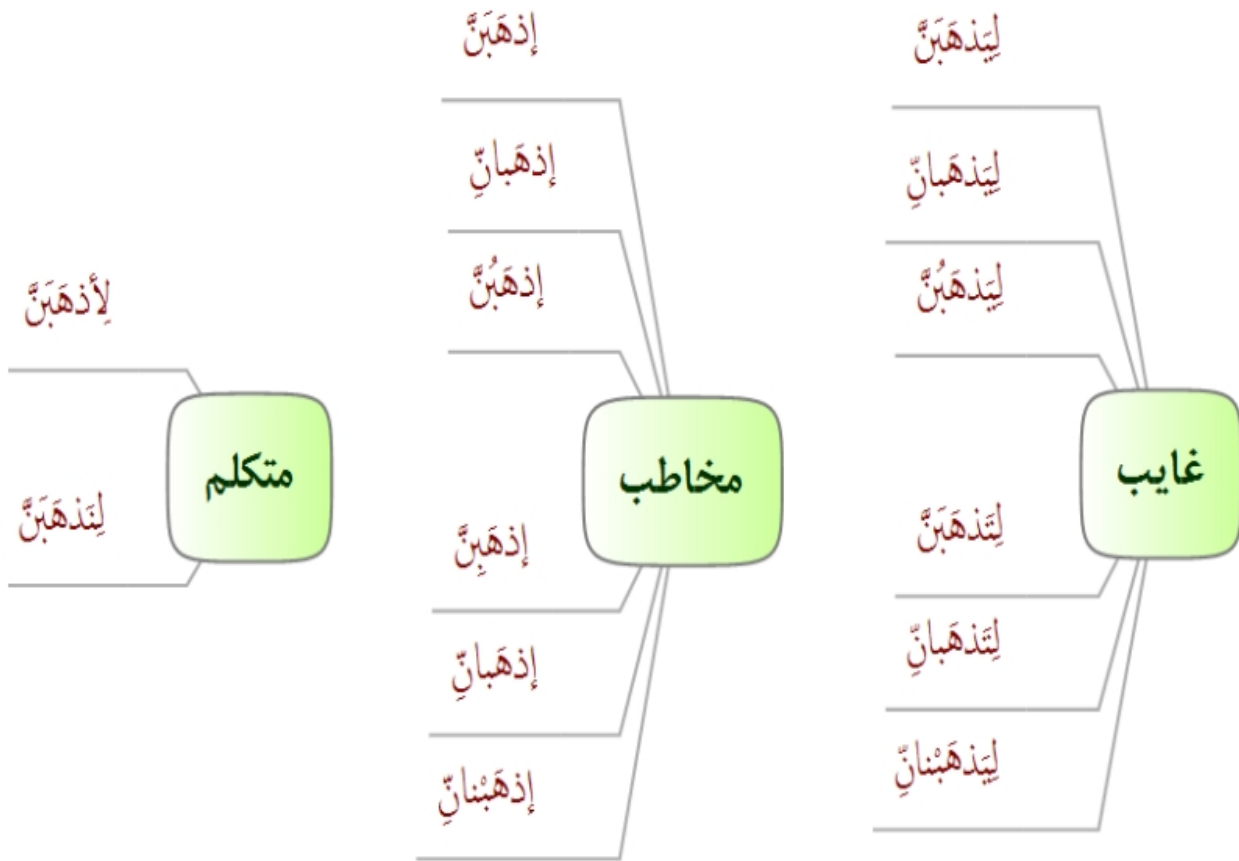
لام الفعل بر می گردد.

صیغه های ۱ و ۴ و ۷ و ۱۳ و ۱۴ امر ناقص

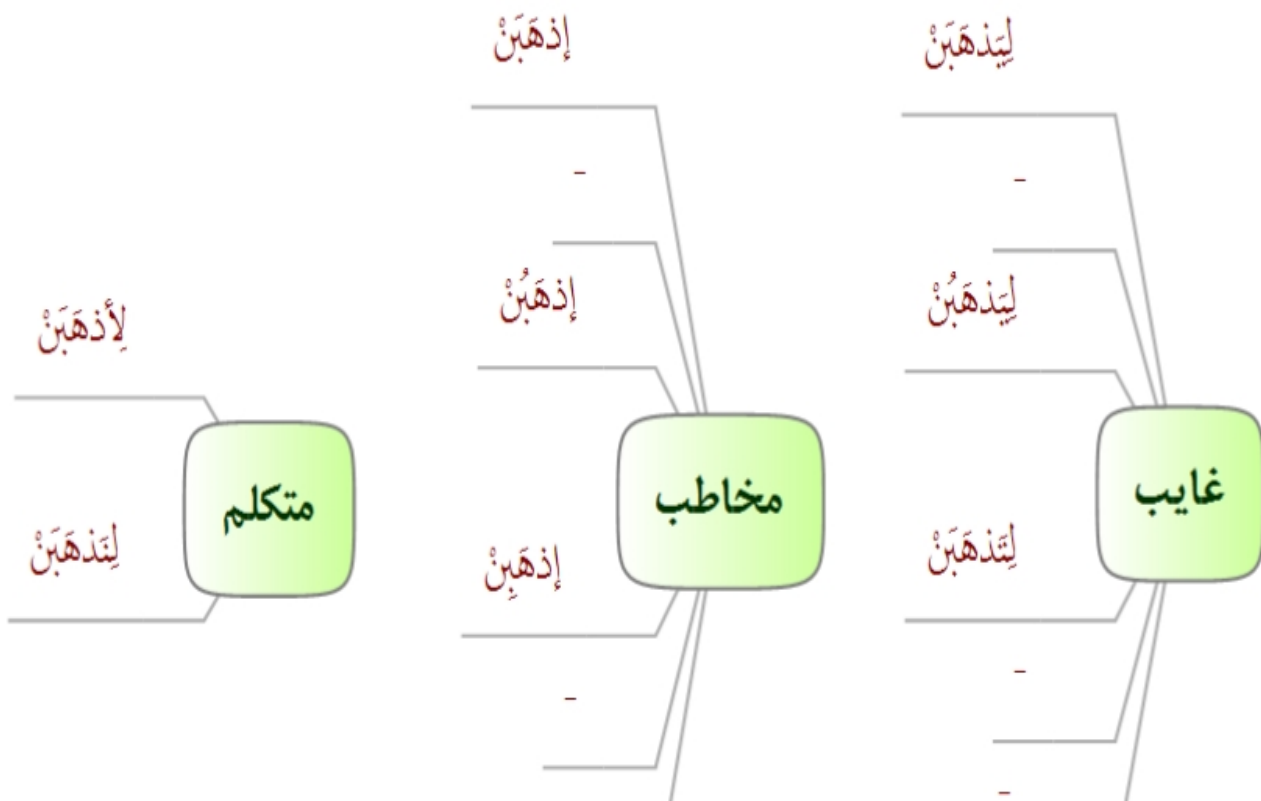
فقط یک وجه جایز است.

صیغه های ۱ و ۴ و ۷ و ۱۳ و ۱۴ امر مضاعف

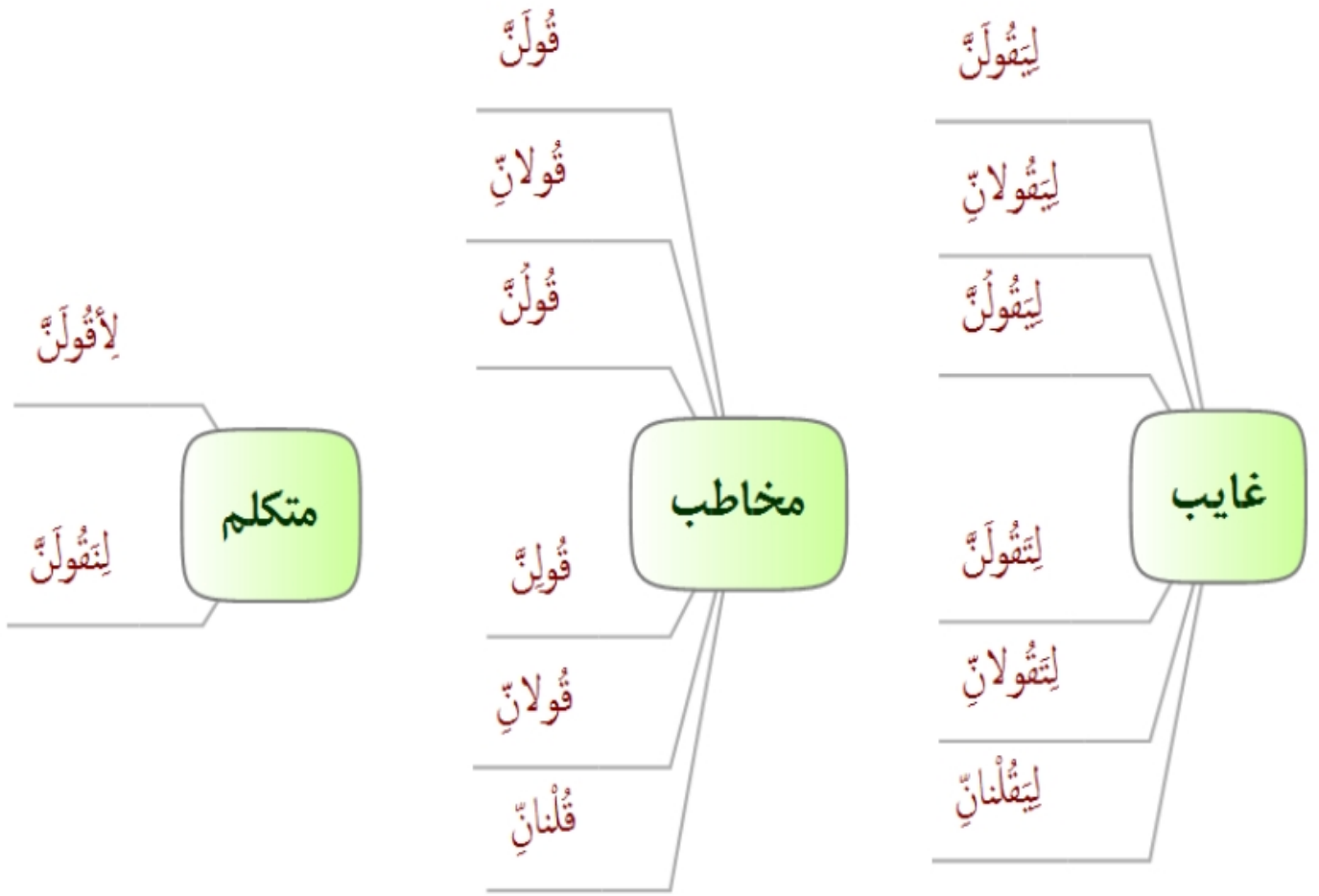
صرف فعل امر مؤکد یَذْهَبُ (با نون تاکید ثقیله)

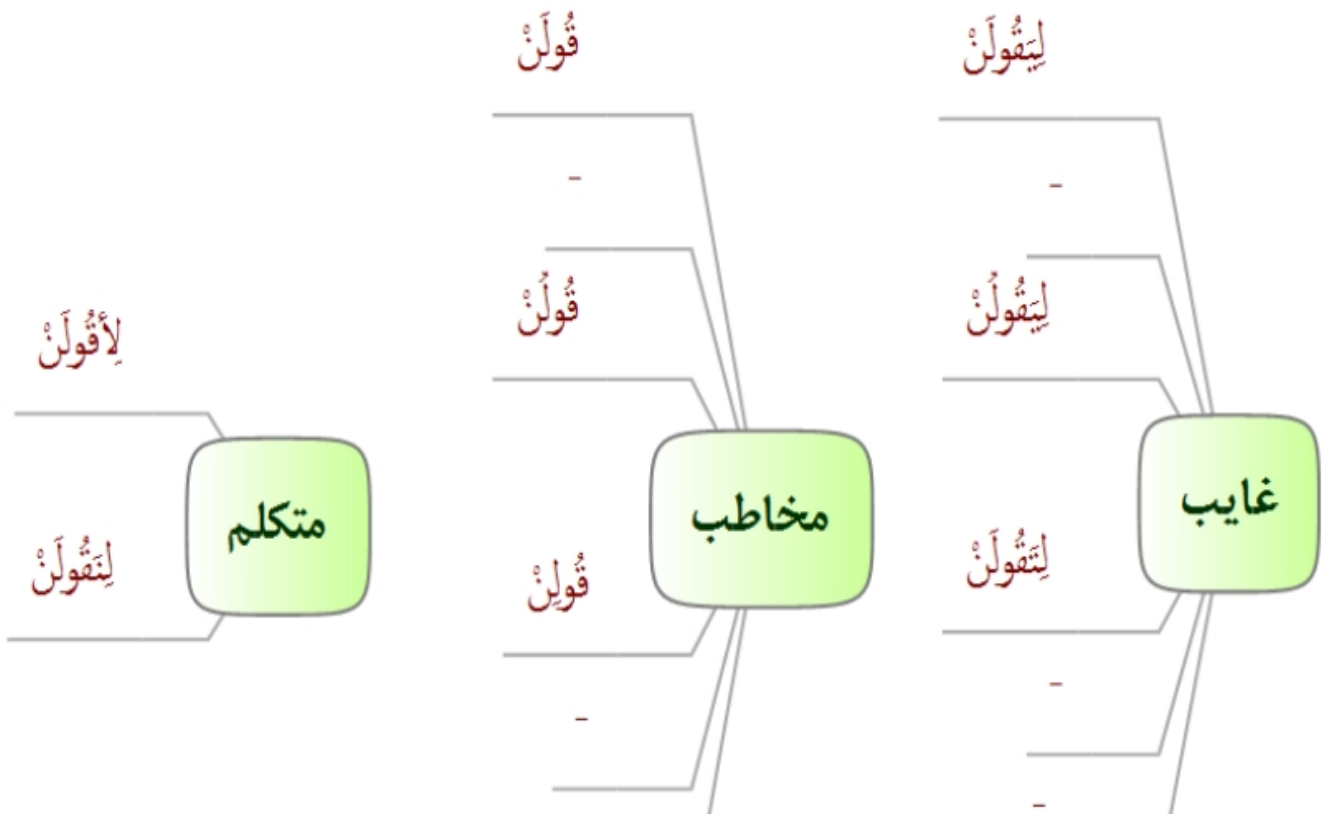
صرف فعل امر مؤکد یَذْهَبُ (با نون تاکید خفیفه)

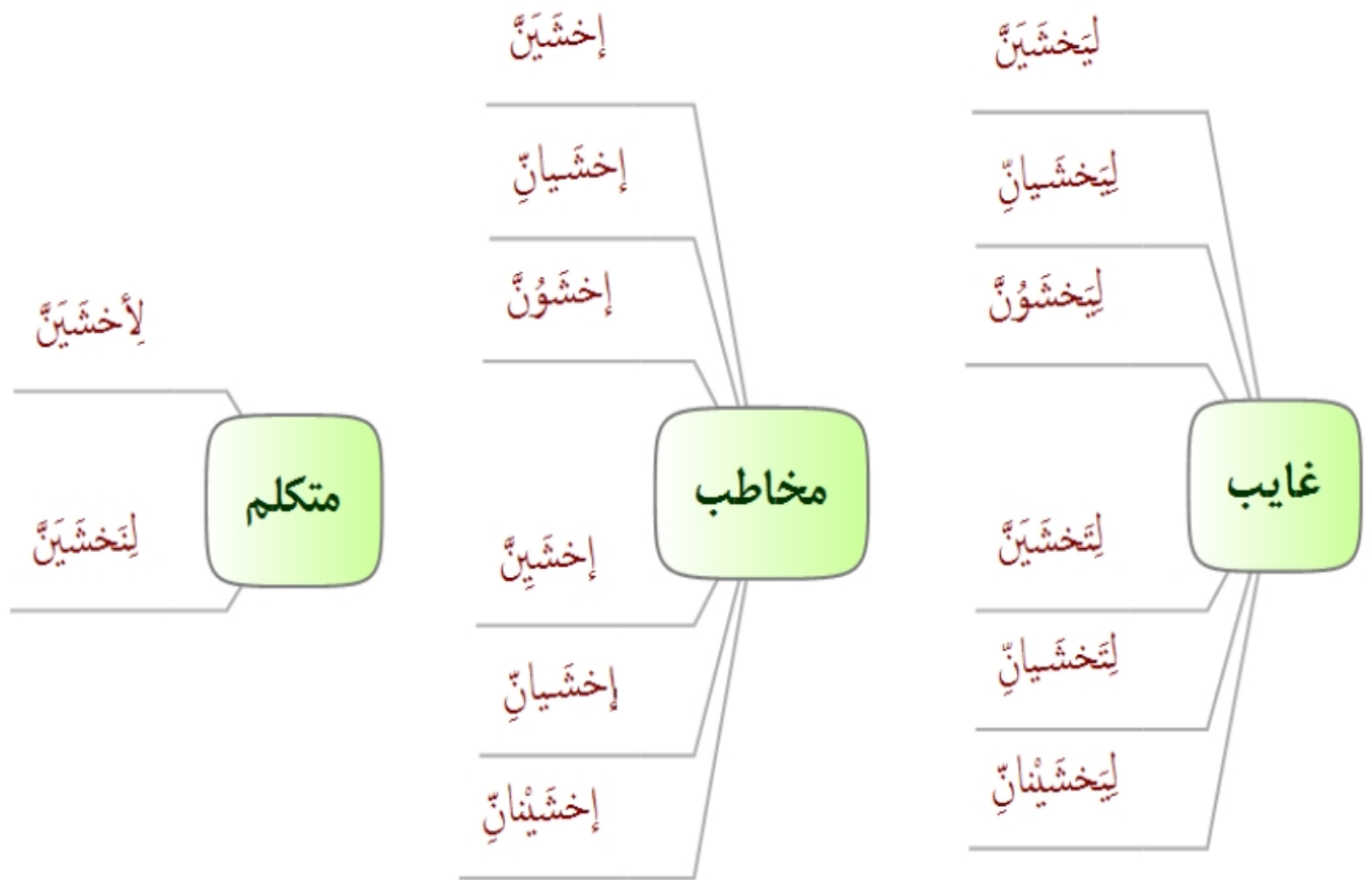
صرف فعل امر مؤکد یقولُ (با نون تاکید ثقیله)

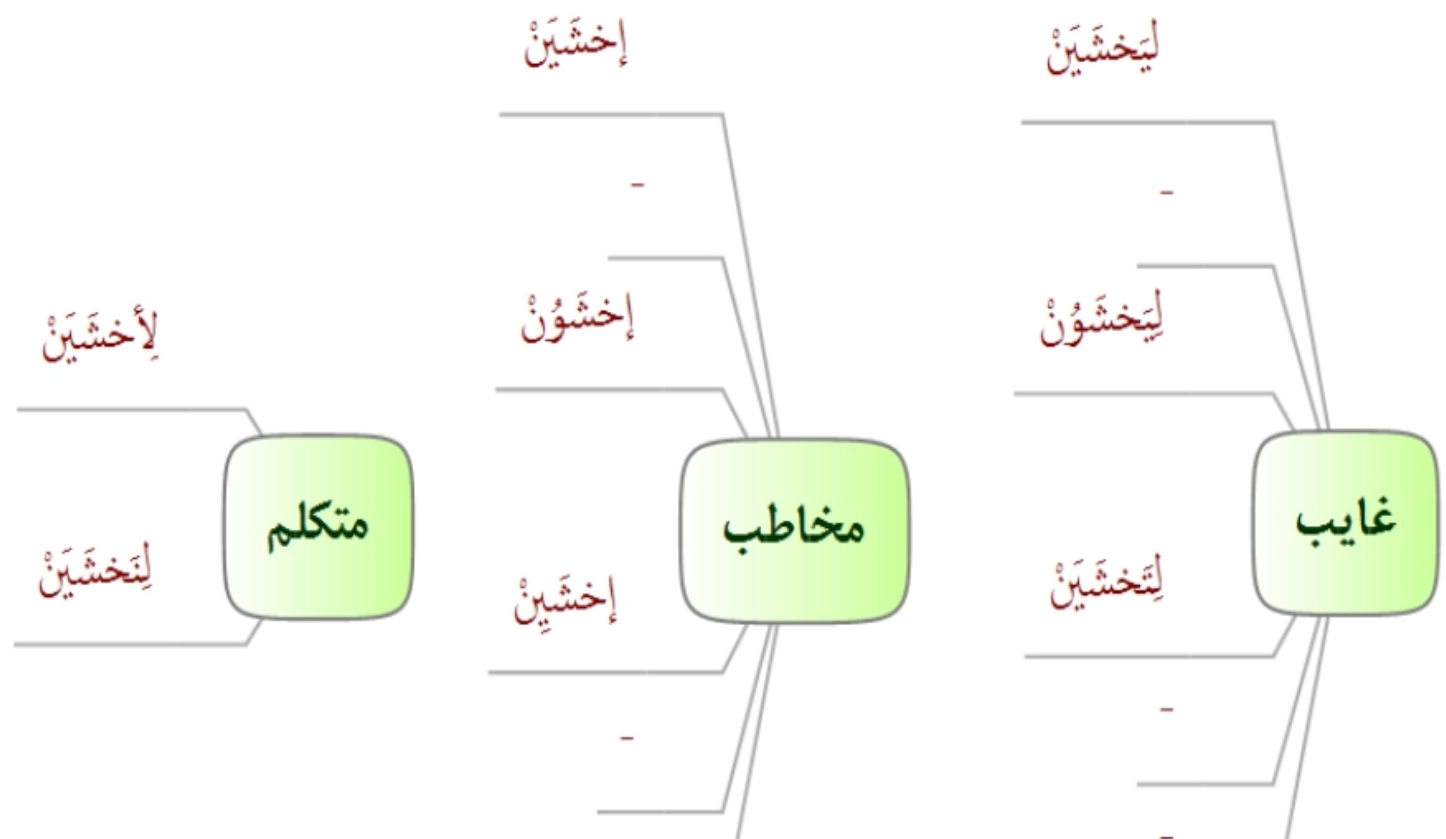
صرف فعل امر مؤکد یقولُ (با نون تاکید خفیفه)

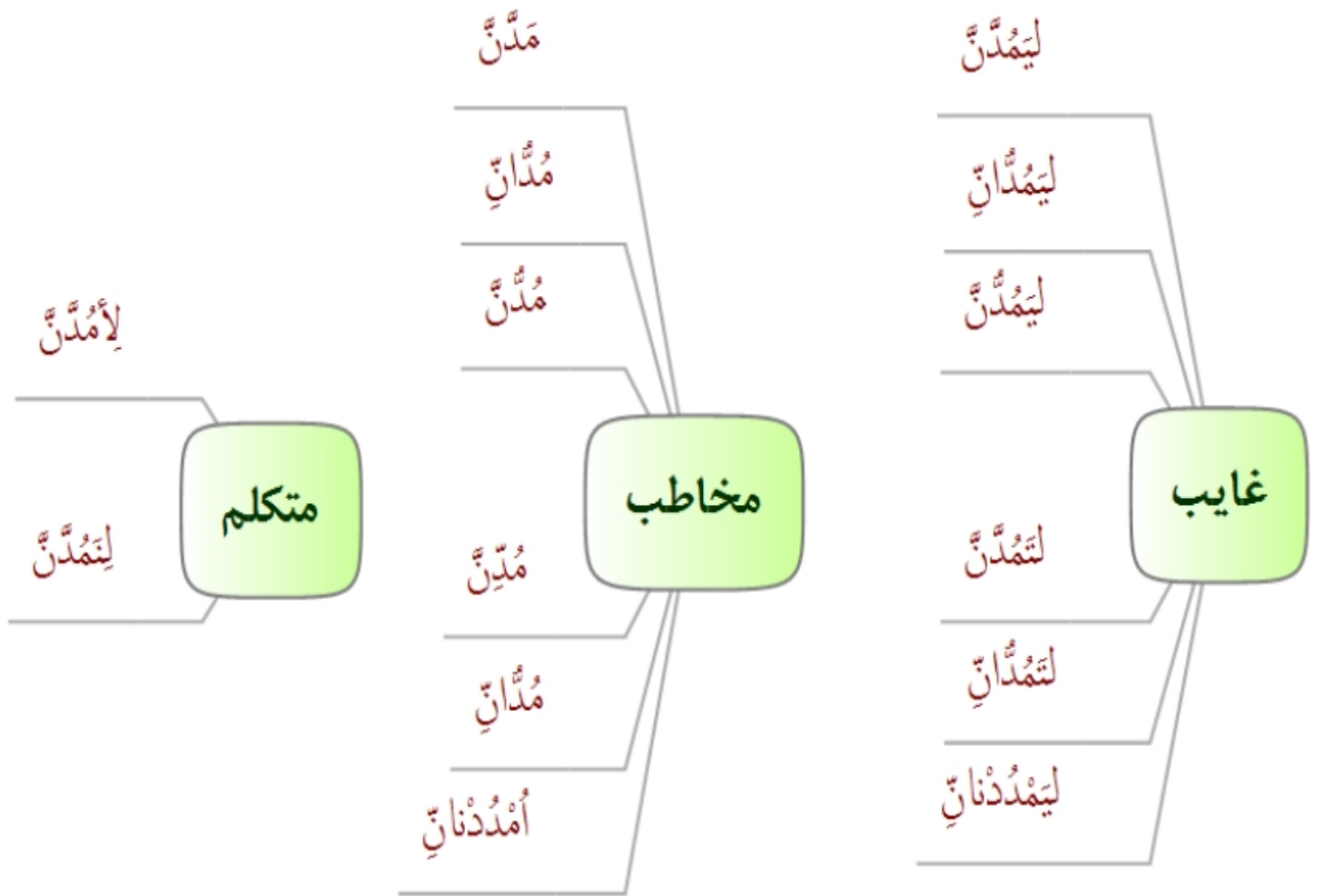
صرف فعل امر مؤکد یَحْشِيْ (با نون تاکید ثقیله)

صرف فعل امر مؤکد یَحْشِيْ (با نون تاکید خفیفه)

صرف فعل امر مؤکد یَمُدُّ (با نون تاکید ثقیله)

صرف فعل امر مؤکد یَمُدُّ (با نون تاکید خفیفه)

